

Na podlagi petega odstavka 17. člena in drugega odstavka 34. člena Zakona o fitofarmacevtskih sredstvih (Uradni list RS, št. 83/12) izdaja minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

PRAVILNIK o pravilni uporabi fitofarmacevtskih sredstev

1. člen (vsebina)

Ta pravilnik določa podrobnejši način pravilne uporabe fitofarmacevtskih sredstev (v nadaljnjem besedilu: FFS) in uporabe FFS na javnih površinah v skladu z 12. in 13. členom Direktive 2009/128/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009 o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti za doseganje trajnostne rabe pesticidov (UL L št. 309 z dne 24. 11. 2009, str. 71), zadnjič spremenjene z Uredbo (EU) št. 652/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. maja 2014 o določbah za upravljanje odhodkov v zvezi s prehransko verigo, zdravjem in dobrobitjo živali ter v zvezi z zdravjem rastlin in rastlinskim razmnoževalnim materialom, spremembi direktiv Sveta 98/56/ES, 2000/29/ES in 2008/90/ES, uredb (ES) št. 178/2002, (ES) št. 882/2004 in (ES) št. 396/2005 Evropskega parlamenta in Sveta, Direktive 2009/128/ES Evropskega parlamenta in Sveta in Uredbe (ES) št. 1107/2009 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi sklepov Sveta 66/399/EGS in 76/894/EGS ter Odločbe Sveta 2009/470/ES (UL L št. 189 z dne 27. 6. 2014, str 1).

2. člen (pomen izrazov)

Izrazi, uporabljeni v tem pravilniku, imajo naslednji pomen:

1. **čas cvetenja** je čas od odpiranja prvih cvetov do odpadanja zadnjih cvetnih listov;
2. **čebelam nevarna FFS** so FFS, ki so zaradi svojih lastnosti označena na etiketi in v navodilu za uporabo kot čebelam nevarna;
3. **delovna karenca** je časovni razmik med tretiranjem in vstopom ljudi ali živali na tretirano območje;
4. **insekticid** je FFS, ki se uporablja za zatiranje škodljivih žuželk;
5. **kontaktna FFS** so FFS, ki ostanejo na površini rastline in delujejo na škodljive organizme le kontaktno;
6. **sistemična FFS** so FFS, ki jih rastlina vsrka in se premeščajo oziroma pretakajo po notranjosti rastline ter delujejo na škodljive organizme preko rastlinskih sokov;
7. **zanašanje** je neposredno zanašanje kapljic škropilne ali pršilne brozge izven območja tretiranja s FFS, do katerega pride zaradi nanašanja FFS, naravnih zračnih tokov in turbulentnih tokov, povzročenih z napravami za nanašanje FFS.

3. člen (etiketa in navodilo za uporabo)

(1) Pred uporabo FFS mora uporabnik FFS natančno prebrati in upoštevati etiketo ter navodilo za uporabo in pri uporabi FFS dosledno upoštevati vsa predpisana opozorila (npr. opozorila o varnostnih pasovih do voda, varstvu čebel in drugih neciljnih organizmov).

(2) FFS se sme uporabljati le na rastlinah, v odmerkih oziroma koncentracijah in v časovnih razmikih, kot je določeno na etiketi in v navodilu za uporabo.

4. člen (ravnanje s FFS)

(1) Pripravljanje škropilne brozge, tretiranje s FFS in spiranje naprav za nanašanje FFS ni dovoljeno v neposredni bližini površinskih voda ali na površinah, kjer je veliko tveganje za odtekanje FFS v površinske vode ali zunanjo kanalizacijo, ali v neposredni bližini objektov, ki se rabijo za oskrbo s pitno vodo in bi razlitje onesnažilo podtalnico in pitno vodo.

(2) Škropilno brozgo je treba polniti in mešati v rezervoarju škropilnice na mestih, kjer morebitno razlitje ne more doseči podtalnice, površinskih voda, vodnjakov in odtočnih kanalov. Morebitno manjše razlitje je treba prekriti z dobro vpojnim materialom (npr. s suho zemljo, žaganjem ali mivko) in ga odstraniti v skladu s predpisi, ki urejajo odpadke. Ob večjih razlitjih je treba obvestiti Center za obveščanje Republike Slovenije na telefonsko številko 112 oziroma najbližjo gasilsko ali policijsko postajo. Razlitega FFS se ne sme izpirati.

(3) Ob polnjenju rezervoarja škropilnice je treba embalažo FFS temeljito izprazniti, če je FFS v trdni obliki. Če je FFS v tekoči obliki, je treba upoštevati navodila proizvajalca glede ravnanja z embalažo FFS. Če ni navodil proizvajalca, je treba embalažo FFS v tekoči obliki trikrat temeljito izprati s čisto vodo oziroma temeljito sprati z integriranim sistemom za izpiranje, če je ta nameščen na škropilni napravi, in jo izprazniti v rezervoar škropilnice.

(4) Ostanke škropilne brozge ni dovoljeno izpirati v površinske vode, vodnjake, ponikovalnice ali odtočne odprtine, greznice in zunanjo kanalizacijo. Zaradi preprečitve onesnaženja podtalnice je pri čiščenju naprav za nanašanje FFS prepovedano točkovno izpuščanje vode ali izlitje iz rezervoarja škropilnice. Vodo, uporabljeno za čiščenje naprav, je treba razpršiti na že tretirani površini ali na drugi biološko aktivni površini oziroma na sistemu biološke razgradnje na kmetijskem obratu.

5. člen (skladiščenje in shranjevanje)

(1) FFS morajo biti shranjena v originalni embalaži, ločeno od živil in drugih predmetov splošne rabe, izven dosega otrok, v pogojih temperature, vlage in svetlobe, kot so navedeni na etiketi in v navodilu proizvajalca.

(2) Uporabnik ne sme skladiščiti oziroma shranjevati FFS, ki niso registrirana ali dovoljena v Republiki Sloveniji.

(3) Neočiščeno embalažo, ostanke FFS in FFS, ki jim je potekla odločba o registraciji, dovoljenje ali rok uporabe (v nadaljnjem besedilu: odpadna FFS), mora uporabnik FFS odstraniti kot nevarni odpadke v skladu s predpisi, ki urejajo ravnanje z odpadnimi FFS.

(4) Temeljito izpraznjeno in očiščeno embalažo FFS v trdni ali tekoči obliki je treba shraniti v zaščitenem in suhem prostoru do odstranitve. Zamaške je treba hraniti ločeno ob embalaži. Očiščeno, dobro odcejeno in posušeno embalažo se odda v zbirne centre za očiščeno odpadno embalažo.

(5) Odpadna FFS, ki jih ni mogoče takoj na predpisan način odstraniti, mora uporabnik FFS do odstranitve hraniti v posebnih pokritih, nevetljivih in nekorozivnih posodah, izven dosega otrok, v skladiščih, kjer se tudi sicer hranijo FFS.

6. člen (varstvo čebel)

(1) Cvetoča podrast v trajnih nasadih mora biti v času tretiranja s FFS, ki so označena kot čebelam nevarna, pokošena oziroma mora biti na drug način preprečeno, da bi jo FFS doseglo.

(2) Uporaba sistemskih FFS, ki so označena kot čebelam nevarna, je prepovedana v času cvetenja gojenih rastlin.

(3) Uporaba kontaktnih FFS, ki so označena kot čebelam nevarna, v času cvetenja gojenih rastlin in v dnevnem času ni dovoljena; v nočnem času od dve uri po sončnem zahodu do dve uri pred sončnim vzhodom pa je dovoljena le, če iz ocene tveganja v postopku registracije teh FFS izhaja, da taka uporaba ne pomeni tveganja za čebele, kar je navedeno v odločbi o registraciji FFS, na etiketi in v navodilu za uporabo. Če iz ocene tveganja izhaja, da uporaba kontaktnih FFS na gojenih rastlinah v času cvetenja pomeni tveganje za čebele, se njihova uporaba prepove v odločbi o registraciji FFS in navede na etiketi ter v navodilu za uporabo FFS.

(4) Pri uporabi FFS, ki so označena kot čebelam nevarna, mora uporabnik tretiranje izvajati na način, da se prepreči zanašanje FFS na sosednje površine s cvetočimi rastlinami ali kulturami.

7. člen **(preprečevanje zanašanja FFS)**

(1) Tretiranje s FFS se mora izvajati na način, ki preprečuje zanašanje na sosednje gojene rastline ob upoštevanju vseh dejavnikov, ki vplivajo na zanašanje (npr. vrsta naprav za nanašanje FFS, veter, zračna vlaga).

(2) Uporabnik FFS mora skrbeti, da zaradi uporabe FFS oziroma zaradi zanašanja, spiranja ali odtekanja FFS ne pride v neposreden stik z vodnim telesom površinske in podzemne vode ali zalogami pitne vode in mora pri tretiranju s FFS upoštevati varnostne pasove in omejitve, določene s predpisi, ki urejajo vode.

(3) Uporabnik FFS mora skrbeti, da zaradi uporabe FFS oziroma zaradi zanašanja, spiranja ali odtekanja FFS ne pride v neposreden stik s človekom, objekti za skladiščenje in predelavo rastlin, objekti za rejo in oskrbo živali, čebelnjaki, stanovanjskimi stavbami, vrtci, šolami, otroškimi in športnimi igrišči, zdravstvenimi ustanovami, domovi upokojencev ali drugimi tovrstnimi objekti. Da se prepreči zanašanje, je treba naprave za nanašanje FFS uporabljati v ustrezni oddaljenosti od teh objektov.

(4) Kot ustrezna oddaljenost, ki preprečuje zanašanje FFS iz prejšnjega odstavka (v nadaljnjem besedilu: varnostni pas), se šteje:

a) pri tretiranju trajnih nasadov in hmeljišč:

- 20 metrov pri uporabi traktorskih pršilnikov in motornih nahrbtnih škropilnic brez dodatne opreme za preprečevanje zanašanja in brez zaščitne rastlinske pregrade ali druge naravne ali izdelane pregrade (v nadaljnjem besedilu: zaščitna pregrada),
- zaščitna pregrada, ki preprečuje zanašanje škropilne brozge in ki mora biti enako visoka ali višja od trajnega nasada ali hmeljišča. Zaščitna pregrada se lahko postavi med robom trajnega nasada ali hmeljišča ter mejo s sosednjimi zemljišči in objekti v odmiku od meje, ki je predpisan s prostorskimi akti lokalnih skupnosti,
- pet metrov pri uporabi traktorskih pršilnikov z dodatno opremo za preprečevanje zanašanja, brez zaščitnih pregrad, ali
- pri uporabi šob za preprečevanje zanašanja, brez zaščitnih pregrad, se v odvisnosti od lastnosti šob glede odstotka zmanjšanja zanašanja 20 metrski varnostni pas zmanjša

- za ustrezen odstotek (npr. pri uporabi šob s 50 odstotnim zmanjšanjem zanašanja se varnostni pas skrajša z 20 na 10 metrov), vendar ne na manj kot pet metrov;
- b) pri tretiranju njivskih posevkov:
- pet metrov pri uporabi traktorskih škropilnic in motornih nahrbtnih škropilnic brez dodatne opreme za preprečevanje zanašanja in brez zaščitnih pregrad,
 - zaščitna pregrada, ki preprečuje zanašanje škropilne brozge in ki mora biti najmanj dva metra visoka. Zaščitna pregrada se lahko postavi med robom posevka ter mejo s sosednjimi zemljišči in objekti v odmiku od meje, ki je predpisan s prostorskimi akti lokalnih skupnosti, ali
 - pri uporabi šob za preprečevanje zanašanja, brez zaščitnih pregrad, se v odvisnosti od lastnosti šob glede odstotka zmanjšanja zanašanja petmetrski varnostni pas zmanjša za ustrezen odstotek (npr. pri uporabi šob s 50 odstotnim zmanjšanjem zanašanja se varnostni pas skrajša s pet metrov na 2,5 metra), vendar ne na manj kot dva metra.

(5) Če zemljišče, na kateri se tretira s FFS, meji na javno cesto ali javno pot, kjer se v času tretiranja sprehajajo ljudje ali prevažajo čebele, ki so zaradi tega lahko izpostavljene negativnemu vplivu FFS, mora uporabnik FFS tretiranje začasno prekiniti, dokler se ljudje ali čebele ne umaknejo s poti.

(6) Uporabniki FFS, katerih zemljišča mejijo na vrtce, šole, otroška in športna igrišča, zdravstvene ustanove, domove upokojencev ali druge tovrstne objekte, morajo najmanj 24 ur pred uporabo FFS o tem obvestiti lastnika oziroma upravljavca objekta. V obvestilu mora biti navedeno trgovsko ime FFS, mesto, način, datum in predvidena ura tretiranja.

8. člen **(časovna omejitev dostopa na tretirane površine)**

V času trajanja delovne karence je treba omejiti dostop ljudem oziroma rejnim živalim na tretirane površine. Delovna karenca je navedena na etiketi in v navodilu za uporabo FFS. Če delovna karenca ni navedena na etiketi in v navodilu za uporabo FFS, je treba pred dostopom na tretirane površine počakati, da se škropilna brozga na tretiranih rastlinah oziroma tretirani površini posuši.

9. člen **(dobra praksa varstva rastlin)**

(1) Pri načrtovanju ukrepov varstva rastlin morata poklicni in nepoklicni uporabnik FFS s FFS ravnati v skladu z dobro prakso varstva rastlin, opredeljeno z zakonom, ki ureja FFS.

(2) Poklicni uporabnik FFS mora pri vsakem tretiranju uporabljati le naprave za nanašanje FFS, pregledane v skladu z predpisom, ki ureja zahteve glede pravnega delovanja naprav za nanašanje FFS in pogoje ter način izvajanja njihovih pregledov.

(3) Poklicni in nepoklicni uporabnik FFS, ki uporabljata FFS za poklicno rabo, morata imeti opravljeno usposabljanje za ravnanje s FFS v skladu s predpisom, ki ureja usposabljanje o FFS.

(4) Poklicni in nepoklicni uporabnik FFS morata pri tretiranju uporabljati osebno varovalno opremo v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo pri delu, in v skladu z etiketo in navodilom proizvajalca FFS.

10. člen
(dobra kmetijska praksa pri tretiranju semena s FFS)

(1) Seme se sme tretirati s FFS le v napravah za razkuževanje semenskega materiala, ki izpolnjujejo zahteve iz predpisa, ki ureja varnost strojev.

(2) Seme smejo v skladu s prejšnjim odstavkom tretirati le fizične in pravne osebe, ki so za opravljanje dejavnosti »priprava za trg semena poljščin in zelenjadnic« vpisane v register dobaviteljev v skladu z zakonom, ki ureja semenski material kmetijskih rastlin.

(3) Seme, ki je že tretirano z insekticidi, se ne sme ponovno tretirati z istimi ali dodatnimi FFS.

11. člen
(dobra kmetijska praksa pri rokovanju in setvi s FFS tretiranega semena)

(1) Pri ravnanju s FFS tretiranim semenom v vrečah je treba ravnati na način, da se preprečijo mehanske poškodbe semena in embalaže ter odpadanje obloge FFS s tretiranega semena.

(2) Pri polnjenju nasipnice sejalnice se iz vreče ne sme stresti prahu, ki je odpadel s FFS tretiranega semena in je ostal v vreči po nasutju semena.

(3) Izpraznjene vreče in odpadli prah, ki je ostal v vrečah, je treba odstraniti v skladu s predpisi, ki urejajo ravnanje z odpadki.

(4) Nekorabljen s FFS tretirano seme je treba do naslednje setve shraniti skupaj z etiketo v dobro zaprtih vrečah in ločeno od ostalega netretiranega semena ali ga odstraniti v skladu s predpisi, ki urejajo ravnanje z odpadki.

(5) Pred setvijo s FFS tretiranega semena je treba natančno prebrati opozorila in obvestila na etiketi o osebni zaščiti, varovanju okolja in živali ter jih pri setvi dosledno upoštevati. Za setev je treba uporabiti tehnično brezhibne naprave.

(6) Setev semena koruze, tretiranega s FFS, ki so označena kot čebelam nevarna, se sme izvajati s podtlačnimi pnevmatskimi sejalnicami le, če so opremljene z napravo, ki zmanjša odnašanje prašnih delcev z zračnim tokom, ki izstopa v okolico.

(7) Pri setvi semena, tretiranega s FFS, ki so označena kot pticam nevarna, je treba poskrbeti, da je posejano seme popolnoma prekrito z zemljo in morebitno raztreseno seme takoj pobrati in odstraniti.

(8) S FFS tretiranega semena se ne sme uporabljati za krmo ali hrano.

12. člen
(uporaba FFS na javnih površinah)

(1) Če se z uporabo nekemičnih metod za zatiranje škodljivih organizmov na javnih površinah, razen na otroških in šolskih igriščih, ne da preprečiti nevarnosti, ki jo lahko ti organizmi pomenijo rastlinam, okolju ali zdravju, se lahko uporabi FFS, ki je registrirano za zatiranje teh škodljivih organizmov.

(2) Skrbnik javnih površin, razen cest in železnic, mora na krajevno običajen način o nameravanem tretiranju s FFS iz prejšnjega odstavka obvestiti potencialne uporabnike teh

površin najmanj 24 ur pred uporabo FFS. V obvestilu mora biti navedeno trgovsko ime FFS, mesto, način, datum in predvidena ura tretiranja.

(3) Javne površine kot so dvorišča, parkirišča, parki in podobno, razen cest in železnic, se morajo pred tretiranjem zagraditi s trakom ali premično ograjo, ki preprečuje dostop ljudem. Na mestih, kjer običajno vstopajo ljudje, je treba na trak ali ograjo obesiti napis, ali ob traku ali ograji postaviti tablo z besedilom: 'Ne vstopaj! Tretirano s fitofarmaceutskimi sredstvi.' Napisi in trak ali ograja morajo biti nameščeni do poteka delovne karence. Če delovna karenc na etiki in v navodilu za uporabo tega FFS ni navedena, mora biti tretirano območje zavarovano najmanj 12 ur od končanega tretiranja.

(4) Skrbnik javnih površin mora opraviti tretiranje s FFS iz prvega odstavka tega člena v suhem brezvetrnem vremenu v času po sončnem zahodu.

(5) Pri tretiranju javnih površin iz prvega odstavka tega člena, razen cest in železnic, s FFS se mora zaradi preprečitve zanašanja FFS upoštevati ustrezen varnostni pas.

13. člen (prenehanje veljavnosti)

Z dnem uveljavitve tega pravilnika prenehata veljati:

- Pravilnik o dolžnostih uporabnikov fitofarmaceutskih sredstev (Uradni list RS, št. 62/03, 5/07, 30/09, 83/12 – ZFfS-1 in 43/14) in
- Odredba o obveznem sodelovanju imetnikov pri zatiranju škodljivih organizmov na železniških objektih (Uradni list RS, št. 42/95 in 83/12 – ZFfS-1).

14. člen (začetek veljavnosti)

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 007-85/2014
Ljubljana, dne 24. septembra 2014
EVA 2012-2330-0270

mag. Dejan Židan l.r.
Minister
za kmetijstvo, gozdarstvo in
prehrano